

OBSERVACIONS D'AUS RARES A LES BALEARS AL 2015

Informe 25è del Comitè de Rareses de Balears

Carles LÓPEZ-JURADO¹, Joan Miquel GONZÁLEZ², Josep R. SUNYER³
Maties REBASSA⁴, Xavier MÉNDEZ⁵, i Jordi MUNTANER⁶

RESUM.- *Observacions d'aus rares a les Balears al 2015.* Es presenta el 25è informe anual del Comitè de Rareses de Balears. S'han homologat 31 registres sobre la presència de 16 tàxons d'aucells. Dos tàxons acceptats per primera vegada a Balears: oca galtablanca *Branta leucopsis*, i pinsà borroner *Pyrrhula pyrrhula*. A més dels següents tàxons: ànnera canyella *Tadorna ferruginea*, moretó cabussó *Aythya marila*, rasclot *Porzana parva*, fuell de collar *Charadrius morinellus*, paràsit coaample *Stercorarius pomarinus*, gavina cendrosa *Larus canus*, llambrítja bevermell *Hidroprogne caspia*, boscaler *Locustella luscinioides*, bosqueta pàl·lida *Iduna opaca*, busqueret emmascarat *Sylvia hortensis*, capsigrany reial ibèric *Lanius meridionalis*, capsigrany d'esquena roja *Lanius collurio*, hortolà negre *Emberiza cia*, i també un registre de la categoria D: garsa *Pica pica*.

També s'hi inclouen, 12 observacions a Balears corresponents a 11 tàxons homologats pel Comitè de Rarezas de la Sociedad Española de Ornitología, en el seu darrer informe número 29 corresponent a 2012 i 2013, en el qual destaquen tres registres homologats per primera vegada a les Balears: guàtlera maresa *Crex crex*, fuell daurat americà *Pluvialis dominica* i l'ull de bou verdós *Phylloscopus trochiloides*. Els altres tàxons són: Titina d'esquena olivàcia *Anthus hodgsoni*, xàtxero citrí *Motacilla citreola*, coa-roja diademada *Phoenicurus moussieri*, busqueret xerraire *Sylvia curruca*, ull de bou de dues retxes *Phylloscopus inornatus*, ull de bou siberià *Phylloscopus collybita tristis*, menjamosques de collar *Ficedula albicollis* i l'hortolà petit *Emberiza pusilla*, i un registre nou per a Balears de la categoria D: *Passer italiae*.

SUMMARY.- *Rare birds in Balearics in 2015.* The Balearic Ornithological Rarity Committee presents its 25th annual report. Thirty-one records were accepted, corresponding to sixteen species including two first Balearic records: Barnacle Goose *Branta leucopsis* and Eurasian Bullfinch *Pyrrhula pyrrhula*. The other records were: Ruddy Shelduck *Tadorna ferruginea*, Scaup *Aythya marila*, Little Crane *Porzana parva*, Eurasian Dotterel *Charadrius morinellus*, Pomarine Skua *Stercorarius pomarinus*, Common Gull *Larus canus*, Caspian Tern *Hidroprogne caspia*, Savi's Warbler *Locustella luscinioides*, Western Olivaceous Warbler *Iduna opaca*, Western Orphean Warbler *Sylvia hortensis*, Southern Grey Shrike *Lanius meridionalis*, Red-backed Shrike *Lanius collurio*, Rock Bunting *Emberiza cia* and a category D record: Common Magpie *Pica pica*.

Also included are twelve Balearic records corresponding to eleven species accepted by the Spanish Rarities Committee from 2012 and

2013, published in their latest report number 29 in the Ardeola journal, including three first accepted Balearic records: Corncrake *Crex crex*, American Golden Plover *Pluvialis dominica* and Greenish Warbler *Phylloscopus trochiloides*. The other records comprise Olive-backed Pipit *Anthus hodgsoni*, Citrine Wagtail *Motacilla citreola*, Moussier's Redstart *Phoenicurus moussieri*, Lesser Whitethroat *Sylvia curruca*, Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus*, Chiffchaff *Phylloscopus collybita tristis*, Collared Flycatcher *Ficedula albicollis*, Little Bunting *Emberiza pusilla* and a new Balearic category D record: Italian Sparrow *Passer italiae*.

¹ Coordinador del Comitè de Rareses a Balears.
ornitologia@gobmallorca.com

² oenanthe@hotmail.es

³ jrsunyer@telefonica.net

⁴ matiesrb@yahoo.es

⁵ xabiermendez@hotmail.com

⁶ jmuntaner.y@gmail.com

Aquest és el 25è informe anual que presenta el Comitè de Rareses de Balears. S'hi presenten 32 registres relatius a l'any 2015, però s'inclou també un de 2014, tots ells corresponents a 18 espècies, dels quals s'han homologat 31 registres sobre la presència de 16 tàxons. El percentatge d'homologació d'enguany ha estat d'un 93 %, superior a la mitjana d'anys anteriors. S'han homologat per primera vegada dues espècies a Balears: oca galta-blanca *Branta leucopsis*, i pinsà borroner *Pyrrhula pyrrhula*. A més dels següents tàxons: ànnera canyella *Tadorna ferruginea*, moretó cabussó *Aythya marila*, raspletó *Porzana parva*, fuell de collar *Charadrius morinellus*, paràsit coample *Stercorarius pomarinus*, gavina cendrosa *Larus canus*, llambritja becvermell *Hidroprogne caspia*, boscaler *Locustella luscinioides*, bosqueta pàl·lida *Iduna opaca*, busqueret emmascarat *Sylvia hortensis*, capsigrany reial ibèric *Lanius meridionalis*, capsigrany

d'esquena roja *Lanius collurio*, hor-tolà negre *Emberiza cia*, i també un registre de la categoria D: garsa *Pica pica*.

En l'avaluació dels registres del present informe han intervingut Joan Miquel González (Palma, Mallorca), Josep R. Sunyer (Sineu, Mallorca), Maties Rebassa (Inca, Mallorca), Xavier Méndez (Maó, Menorca) i com a suplent Jordi Muntaner (Palma). Com en anys anteriors, de coordinador ha actuat, Carles López-Jurado (Palma). De cara a les inevitables i convenients renovacions del Comitè, us agrairíem que presentassin candidatures raonades al seu coordinador, sempre per escrit. Gràcies a tots ells i a tots els observadors que han volgut comunicar les seves dades.

També s'hi inclouen a títol informatiu, 12 observacions a Balears corresponents a 11 espècies homologades pel Comitè de Rareses de la *Sociedad Española de Ornitología* (CR-SEO), en el seu

darrer informe número 29 corresponent a 2012 i 2013 publicades a la revista *Ardeola* (COPETE, 2015), en el qual destaquen tres tàxons homologats per primera vegada a les Balears, la guàtlera maresa *Crex crex*, fuell daurat americà *Pluvialis dominica*, i l'ull de bou verdós *Phylloscopus trochiloides*. Les altres observacions són de la Titina d'esquena olivàcia *Anthus hodgsoni*, xàtxero citrí *Motacilla citreola*, coarreja diademada *Phoenicurus moussieri*, busqueret xerraire *Sylvia curruca*, ull de bou de dues retxes *Phylloscopus inornatus*, menjamosques de collar *Ficedula albicollis* i l'hortolà petit *Emberiza pusilla*, i un registre nou per a Balears que per ara se manté a la categoria D: *Passer italiae*.

Els registres no homologats únicament són considerats insuficientment documentats pel Comitè, que es manifesta disposat a revisar-los en el cas que es pugui subministrar una informació més completa que els avalí. D'altra banda, certes dades de 2015 es troben encara en el Comitè pendents d'homologació i s'inclouran en el pròxim informe.

Les espècies considerades en aquest informe són les que figuren a la "Llista dels tàxons sotmeses a homologació a Espanya i les Illes Balears", publicada a l'*AOB* volum 29: 195-196.

MODIFICACIÓ A LA LLISTA DE RARESES

A partir de l'1 de gener de 2016 seguint informació recent del Comitè de Rareses de SEO/BirdLife, els següents tàxons causen baixa a

Espanya i passen de ser considerats rareses únicament a Balears, aquest tàxons són: *Aythya collaris moretó de collar*, *Egretta gularis x Egretta garzetta agró d'escull x agró blanc*, *Circus macrourus arpe-lla pàl·lida*, *Calidris melanotos corriol pectoral*, *Tryngites subruficollis corriol rogenic*, *Gallinago media cegall reial*, *Phalaropus lobatus escurafascons*, *Larus cachinnans gavina camagroga*, *Sterna bengalensis llambritja bengalí*, *Motacilla citreola xàtxero citrí*, *Phylloscopus inornatus ull de bou de dues retxes*.

També s'inclouen dues noves espècies a la llista d'Espanya a partir de l'1 de gener de 2014, *Alle alle moretó gavotí*, i *Bucephala clangula ànnera d'ulls grocs*.

PRESENTACIÓ DE L'INFORME

La llista sistemàtica que segueix s'ha elaborat d'acord amb els següents punts:

Des que existeixen els comitès de rareses d'Espanya (CR-SEO, 1984) i de Balears (CRB, 1991) s'han homologat a Balears registres corresponents a 97 espècies i 7 subespècies de la categoria A i una espècie de la categoria B. En els informes que es publiquen a l'*AOB* només apareixen els registres, acceptats o no, del darrer informe de cada comitè.

Al nom científic el segueix el nom popular recomanat en l'àmbit balear, seguit d'altres noms de cada illa (MA, ME, EI, FO) i espanyol (ES).

La xifra entre parèntesis que figura a continuació del nom de l'espècie indica els registres/exem-

plars homologats ja pel Comitè: 1) d'anys anteriors a 2014; 2) de 2014 (sense incloure els exemplars arribats l'any anterior, marcats amb un * a la llista). En el cas del CR-SEO, els comptadors de registres fan referència als conjunts d'Espanya peninsular-illes Balears (PB), i illes Balears.

A cada registre les dades s'ordenen així: 1) illa; 2) localitat; 3) nombre d'aucells observats; 4) edat i sexe, si es coneixen (per dades primaverals-estivals només s'expressa edat quan no es tracta de plomatge nupcial); 5) indicació sobre si l'aucell ha estat caçat, trampejat o trobat mort, i si es conserva i on; també si se'n disposen de fotografies, vídeo o gravació sonora entre la documentació en poder del Comitè; 6) data/es; 7) observador/s, en general no més de quatre.

La seqüència taxonòmica seguida és la de AERC-TAC (*AERC TAC's Taxonomic Recommendations*).

Un breu comentari sobre cada espècie intenta situar les observacions en relació a allò que es coneix sobre l'estatus de l'espècie a les Balears, tenint en compte el que s'ha dit ja en informes anteriors i indicant al principi, entre parèntesis, l'àrea essencial de cria en el món.

La propietat de les dades contingudes a l'informe correspon als diferents observadors, que hauran de ser esmentats com autors a la bibliografia, recomanant la referència següent: AUTOR/S. In: López-Jurado, C.; González, J.M.; Sunyer, J.R.; Rebassa, M.; Méndez, X. i Muntaner, J. 2016. "Observació d'aus rares a les Balears. Informe

25 del Comitè de Rareses de Balears, 2015". *Anuari Ornitològic de les Balears*, 2015. Vol. 30. GOB. Palma.

LLISTA SISTEMÀTICA DELS REGISTRES HOMOLOGATS

Branta leucopsis

Oca de galta blanca. Barnacla cara-blanca (ES)

(CRB, 2015: 0/0 - 1/1)

Mallorca: s'Albufera, un exemplar a sa Roca, del 17 de maig al 12 de juny de 2015 (vegeu-ne foto 1) (Maties Rebassa, Pere Vicens, Norman Elkins; Carlos López-Jurado, Pep Manchado; Juan José Bazán).

(Holàrtic circumolar). Es distribueix per Groenlàndia, illes Spitzberg i l'extrem septentrional del Paleàrtic. Hiverna a Gran Bretanya i al centre d'Europa. Hi ha cites de divagants més al sud, fins i tot al Marroc, Canàries i Açores, encara que alguns d'aquests registres podrien correspondre a individus escapats (SNOW & PERRINS, 1998). Primer registre homologat Balears. Hi ha una cita prèvia al comitè publicada d'un exemplar posat al far de Cavalleria, es Mercadal, els dies 22 i 23 de gener de 1985, durant una onada de fred, (COLL i ESCANDELL, 1987), i un registre d'un probable escapat a ses Païses, Sant Antoni de Portmany, Eivissa, d'un exemplar el 25 d'abril de 2007 que va ser recollit al nucli urbà.

Tadorna ferruginea

Ànnera canyella, àneda canyella (ME). Tarro canelo (ES)

(CR-SEO, 2002: Balears 11/36; CRB, 2015: 7/13 - 1/1)

Foto 1. Oca de galta blanca *Branta leucopsis* (Barnacle Goose), s'Albufera de Mallorca, 19 de maig de 2015. Foto: Juan José Bazán.

Mallorca: s'Albufera, una femella a les basses dels Rotlos, el 4 de maig de 2015 (Pere Vicens).

(Àsia centroccidental, amb petites àrees al sud-est d'Europa i nord-est d'Àfrica). **Origen desconegut.** Totes les dades a Balears, cites/aus/mes: 1/3/I, 6/9/II, 1/1/III, 0/IV, 1/1/V, 1/2/VI, 3/5/VII, 1/8/VIII, 1/1/IX, 2/7/X, 2/7/XI, 5/19/XII.

Aythya marila

Moretó cabussó, rabassot cabussó (ME). Porrón bastardo (ES) (CRB, 2015: 2/3 - 1/1)

Mallorca, prat d'Alcúdia, una femella adulta a la zona de Maristany del 24 de gener al 3 de febrer de 2015, (vegeu-ne foto 2) (Patricia Arbona, David García; Maties Rebassa; Car-

los López-Jurado, Daniel Hinckley; Pep Manchado, Juan José Bazán; Lalo Ventoso, Susana Quintanilla; Pere Vicens).

(Holàrtic boreal). Primera cita per al prat d'Alcúdia. La fenologia de les tres cites homologades va del 4 de novembre al 3 de febrer.

Circus macrourus

Arpella pàl·lida, arpella russa (ME). Aguilucho papialbo (ES) (CR-SEO, 2013: PB 46/49 - 17/15; Balears 8/8 - 1/1)

Mallorca: Maria de la Salut, femella de segon any calendari, 26 d'abril de 2013 (vegeu-ne foto 3) (Maties Rebassa).

(Est d'Europa, Àsia). El CR-SEO considera provada la presència regular de l'espècie que deixa de

Foto 2. Moretó cabussó *Aythya marila* (Scaup), prat d'Alcúdia, Mallorca, 26 de gener de 2015. Foto: Maties Rebassa.

ser considerada rara a partir de l'1 de gener de 2016 (COPETE, *et al.* 2015). Dels registres homologats fins ara corresponen vuit a Mallorca i un a Cabrera. Dates extremes d'aques migrant, amb 8 registres del pas prenupcial (1/III, 7/IV), primer el 27 de març, i darrer el 26 d'abril. Pas postnupcial amb una cita el 8 d'octubre.

Porzana parva

Rasclató. Polluela bastarda (ES) (CRB, 2015: 9/11 - 1/1)

Mallorca: prat d'Alcúdia, un mascle i una femella per la zona de Maristany el 17 i 18 de març de 2015 (vegeu-ne foto 4) (Juan José Bazán, Pep Manchado; Daniel Hincley, Carlos López-Jurado).

(Paleàrtic). Primera cita per al prat d'Alcúdia. Les dades de fenolo-

gia d'aquest migrant al pas prenupcial amb 9 cites (5/III, 3/IV, 1/V) del 2 de març fins al 15 de maig. Pas postnupcial tan sols un registre, el 30 de setembre.

Crex crex

Guàtlera maresa, rei de guàtleres (ME). Guión de codornices (ES) (CRB, 2005: 4/4 - 0/0), (CR-SEO, 2013: PB 11/11 - 5/5; Balears 0/0 - 1/1)

Mallorca: Parc Natural de s'Albufera, Muro, un exemplar el 20 de setembre de 2013 (Maties Rebassa Beltran).

(Europa i Àsia, fins a Sibèria central). "Totes les cites que apareixen en aquest informe fan referència al pas postnupcial, com la majoria de cites acumulades fins ara des que aquesta espècie passà

Foto 3. Arpella pàl·lida *Circus macrourus* (Pallid Harrier), Maria de la Salut, Mallorca, 26 d'abril de 2013. Foto: Maties Rebassa.

Foto 4. Rascleto, *Porzana parva* (Little Crane), prat d'Alcúdia, 17 de març de 2015. Foto: Juan Jose Bazán.

Foto 5. Fuell daurat americà *Pluvialis dominica* (American Golden Plover), Salobrar de Campos, Mallorca, 27 de maig de 2013. Foto: Maties Rebassa.

a ser considerada raresa. Encara que molt escassa, la guàtlera maresa deu ser més abundant del que sembla en migració postnupcial, com posen de manifest les restes d'exemplars trobats als nius de falcó marí als illots de Lanzarote (DE LÉON et al., 2007) o a les illes Columbretes de Castelló (BORT & BORT, 2009)." (COPETE, et al., 2015). El CR-SEO considera provada la presència regular de l'espècie que deixa de ser considerada raresa a partir de l'1 de gener de 2016

Publicats a l'Anuari i anteriors als Comitès hi ha cinc observacions. Primera cita homologada per a s'Albufera de Mallorca. Les dates extremes d'aquest migrant són: pas prenupcial del 25 d'abril fins el 23 de juny; pas postnup-

cial, del 10 de setembre fins al 18 de novembre.

Charadrius morinellus

Fuell de collar, passa-rius pit roig (ME). Chorlito carambolo (ES) (CRB, 2015: 30/113 - 2/6)

Mallorca: Pla de Vilafranca, 2 adults i 3 joves el 14 de setembre de 2015 (Maties Rebassa).

Parc Natural de s'Albufera, un exemplar el 5 d'octubre de 2015 (Pere Vicens).

(Paleàrtic nord i mitjà, Neàrtic nord-oest). Migrant presaharià que hiverna, des de setembre a abril, en una estreta zona des del Marroc a Iran. Com a hivernant hi ha un cita a gener. En el pas prenupcial tan sol una el 4 d'abril; i en el pas postnupcial amb 30 registres

Foto 6. Paràsit coaample *Stercorarius pomarinus* (Pomarine Skua), al freu de Cabrera, 26 d'abril de 2015. Foto: Daniel López-Velasco.

(7/VIII, 18/IX, 5/X), del 16 d'agost fins al 30 d'octubre.

Pluvialis dominica

Fuell daurat americà. Chorlito dorado americano (ES)
(CR-SEO, 2013: PB 27/28 - 4/4; Balears 0/0 - 1/1)

Mallorca: Salobrar de Campos, exemplar de primer estiu, el 27 i 28 de maig de 2013 (vegeu-ne foto 5) (Maties Rebassa Beltran).

(Amèrica del Nord). "... *La cita de 2013, en canvi, és primaveral i del sector mediterrani, cosa que indicaria un exemplar de tornada dels seus quaters d'hivernada en plena migració prenupcial ja que maig és precisament el mes que més cites primaverals acumula*" (DE JUANA, 2006) (COPETE, et al. 2015). Primera cita per a Balears.

Stercorarius pomarinus

Paràsit coaample. Pàgalo marino (ES)

(CRB, 2015: 3 / 4 - 1/1)

Cabrera: un exemplar al freu el 26 d'abril de 2015 (vegeu-ne foto 6) (Juan Sagardia, Daniel López-Velasco, Miguel Rouco et al.)

(Holàrtic). Segona cita per el freu de Cabrera. Pas prenupcial, del 29 de març al 28 d'abril. Pas postnupcial tan sols una cita el 3 d'octubre. No hi ha altres dades bibliogràfiques de les nostres illes, el fet que no se n'observin segurament és a causa d'una menor atenció envers les aus marines pelàgiques.

Hydroprogne caspia

(abans *Sterna caspia*)

Llambritja bec vermell, llambritja grossa (ME). Pagaza piquirroja (ES)

Foto 7. Llambrítja bec vermell *Hydroprogne caspia* (Caspian Tern), s'Albufera de Mallorca, 16 de setembre 2015. Foto: Josep Manchado.

(CRB, 2015: 21/29 - 2/3)

Mallorca: s'Albufera, un adult i un jove del 13 al 19 de setembre de 2015, (vegeu-ne foto 7) (Maties Rebassa; Carlos López-Jurado, Pep Manchado; Esteve Gallardo, Dori Pascual; Pere Vicens; Juan José Bazán; Toni Soler).

L'Albufereta, Pollença, un exemplar fotografiat el 16 de setembre de 2015 (Maties Rebassa).

Mallorca: s'Albufera, 6 adults el 4 d'octubre de 2014 (Norman Elkins).

(Holàrtic, Afrotropical i Australàsia). Dates extremes: pas prenupcial escàs amb 4 registres (3/IV, 1/V), primera observació l'11 d'abril i darrera el 10 de maig; Presència estival, tres cites, el 25 i 27 de juny i 2 de juliol; Pas post-

nupcial amb 16 cites (3/VIII, 10/IX, 3/X), primer el 6 d'agost i darrer el 26 d'octubre.

Larus canus

Gavina cendrosa. Gaviota cana (ES)

(CRB, 2015: 17/18 - 3/3)

Mallorca: port de Palma, exemplar de primer hivern al Moll Vell els dies 15, 17, 18 i 21 de gener i 18 de febrer de 2015, hi ha fotografies (Jordi Muntaner; Miguel McMinn, Biel Sevilla; Maties Rebassa).

Platja de Palma, exemplar de primer hivern el 21 de febrer de 2015, (vegeu-ne foto 8) (Ignacio Barcia). Prat d'Alcúdia, exemplar de segon hivern a la zona de Maristany el 5 de març de 2015 (Pere Vicens).

Foto 8. Gavina cendrosa, *Larus canus* (Common Gull), platja de Palma, Mallorca, 21 de febrero de 2015. Foto: Ignacio Barcia.

(Holàrtic). Distribuïda per gran part de l'extrem septentrional del Paleàrtic, des del nord d'Europa fins al sector oriental de Rússia, així com a Alaska i Canadà. A l'hivern està present a Europa, golf Pèrsic, sud-est d'Àsia i sector occidental d'Amèrica del Nord. Alguns aucells hivernants arriben fins al Mediterrani i nord d'Àfrica (PATERSON, 1997). Dates extremes a Balears: hivernada, del 7 de desembre al 21 de febrer; Pas prenupcial, del 4 de març fins al 20 de maig; Pas postnupcial, primer registre el 8 d'agost, i darrer el 15 de novembre.

Anthus hodgsoni

Titina d'esquena olivàcia. Bisbita de Hodgson (ES)

(CR-SEO, 2012: PB 7/8 - 2/2; Balears 4/4 - 1/1)

Cabrera: Illa Gran, Parc Nacional de Cabrera, un exemplar, del 9 a l'11 d'octubre de 2012 (vegeu-ne foto 9) (Eduardo Amengual, Steve Sánchez Calle i Gerhard Braeme).

(Àsia central i oriental). (COPE-TE, *et al.*, 2015). Totes les cites de Balears són de Cabrera, amb aquesta és la quinta. La fenologia d'aquest migrant a Balears: tots els registres són del pas postnupcial (5/X, 1/XI), primer del 4 d'octubre i darrer l'11 de novembre.

Motacilla citreola

Xàtxero citrí. Lavandera citrina (ES) (CR-SEO, 2013: PB 54/55 - 9/10; Balears 4/4 - 1/1)

Foto 9. Titina d'esquena olivàcia *Anthus hodgsoni* (Olive-backed Pipit), Parc Nacional de Cabrera, del 9 al 11 d'octubre 2012. Foto: Steve Sánchez Calle.

Mallorca: Parc Natural de s'Albufera, un exemplar de primer hivern, hi ha fotos, el 28 d'agost de 2013 (Jean-Esteban Liberek).

(Est d'Europa i Àsia). El CR-SEO considera provada la presència regular de l'espècie que deixa de ser considerada rara a partir de l'1 de gener de 2016 (COPETE, *et al.* 2015). Tercer registre per a s'Albufera de Mallorca. La fenologia d'aquest migrant a Balears: prenupcial, amb dues cites es presenta del 3 al 18 d'abril; Postnupcial, tres registres, del 6 al 28 d'agost i del 18 al 23 de novembre.

Phoenicurus moussieri

Coa-roja diademada. Colirrojo diademado (ES)

(CR-SEO, 2012: PB 4/4 - 1/1; Balears: 1/1 - 1/1)

Mallorca: punta de n'Amer, Sant Llorenç, un mascle adult, del 15 de gener a l'11 de febrer de 2012 (vegeu-ne foto 10) (Maties Rebas-sa, Michael Montier, Manny Vara, Lalo Ventoso i Susana Quintanilla; Victor Navega; Reiner Endriss).

(Extrem nord d'Àfrica, de Marroc a Tunísia) (COPETE, *et al.* 2015). Segona cita per a Balears, l'anterior fou postnupcial a Cabrera del 19 al 23 d'octubre.

Locustella luscinioides

Boscaler. Buscarla unicolor (ES) (CRB, 2014: 14/22 - 4/5)

Mallorca: s'Albufera: per la zona de Son Carbonell s'escolta un mascle

Foto 10. Coa-roja diademada *Phoenicurus moussieri* (Moussier's Redstart), Punta de n'Amer, Sant Lluenç, Mallorca, 15 de gener de 2012. Foto: Manny Vara.

cantant dins el canyissar espès dels Rotlos, el 31 de març de 2015 (Maties Rebassa); Dos mascles cantant dins el canyissar al Ras, l'1 d'abril de 2015 (Pere Vicens); Un mascle cantant dins el canyissar espès pel camí den Pep, el 2 d'abril de 2015 (Ignacio Barcia, Pep Manchado, Carlos López-Jurado, Juan José Bazán, Daniel Hinckley); S'escolta un mascle cantant dins el canyissar de sa Roca, els dies 7 i 19 de maig de 2015 (Norman Elkins).

(Paleàrtic occidental). Se sospita que pot estar criant a s'Albufera de Mallorca. A l'Albufera des Grau i l'illa de l'Aire és un migrant. Amb les dades homologades la fenologia és: en pas prenupcial 15 cites (2/III, 9/IV, 4/V), del 23 de

març fins al 24 de maig; i en pas postnupcial, tan sols tres registres (1/VII, 1/VIII, 0/IX, 1/X), del 7 de juliol al 2 d'octubre.

Iduna opaca

(abans *Hippolais opaca*)

Bosqueta pàl·lida. Zarcero bereber (ES)

(CRB, 2015: 34/38 - 2/3)

Cabrera: dos exemplars el 24 d'abril de 2015, (vegeu-ne foto 11) (Juan Sagardia, Daniel López-Velasco, et al.).

Illa de l'Aire: Sant Lluís, adult capturat per a anellament (1Y50344 Aranzadi), hi ha foto, el 5 de maig de 2015 (Raül Escandell, Bruna Roqué).

Foto 11. Bosqueta pàl·lida, *Iduna opaca* (Olivaceous Warbler), Cabrera, 24 d'abril de 2015. Foto: Juan Sagardia.

(Paleàrtic: Mediterrani). Aquest migrant presenta un pas primaveral més curt que el de tardor, dates extremes: pas prenupcial amb 32 registres (9/IV, 23/V), primer el 7 d'abril, i darrer el 26 de maig. En canvi, en el pas postnupcial, més dilatat amb 4 cites (1/VIII, 2/IX, 1/X), la primera és del 17 d'agost, i la darrera del 10 d'octubre.

Sylvia curruca

Busqueret xerraire. Curruca zarce-rilla (ES)
(CR-Balears 2005: 23/24 - 0/0),
(CR-SEO 2012-13: PB 15/15 - 3/3;
Balears 9/9 - 3/3)

Illa de l'Aire Sant Lluís, Menorca:
un exemplar de segon any calenda-
ri capturat per a anellament, anella

Aranzadi 1Y00469, el 21 d'abril de 2013 (vegeu-ne foto 12) (Raül Escandell, Jaume Duaigües i Sylvia Ortega).

Un ocell de primer hivern capturat per a anellament, anella Aranzadi 1Y00906, hi ha fotos, el 3 d'octubre de 2012 (Raül Escandell i Juan José Carreras).

Cabrera: Parc Nacional de Cabrera, un exemplar de primer hivern, el 13 d'octubre de 2012 (Eduardo Amengual).

(Euràsia) (COPETE, *et al.* 2015). Quinta cita per a Cabrera i tercera per a l'illa de l'Aire. Dates extremes d'aquest migrant a Balears: pas prenupcial, primer registre 20 d'abril i darrer el 4 de maig; Pas postnupcial, primer l'11 de setembre i darrer l'1 de novembre.

Foto 12. Busqueret xerraire, *Sylvia curruca* (Lesser Whitethroat), Illa de l'Aire, San Lluís, Menorca, 21 d'abril de 2013. Foto: SOM.

Sylvia hortensis

Busqueret emmascarat, enganyapastors emmascarat (EI). Curruca mirlona (ES)

(CRB, 2015: 37/37 - 2/2)

Illa de l'Aire: Sant Lluís, mascle adult és capturat per a anellament (T04805 Aranzadi) i fotografiat el 27 d'abril de 2015 (Santi Catchot, Richard Bernes). Mascle de segon any és anellat (KA56353 Aranzadi) i fotografiat el 10 de maig de 2015 (Alicia Pioli, Bruna Roqué).

(Paleàrtic: Mediterrani). Aquest migrant presenta la següent fenologia a Balears, dates extremes: Pas prenupcial amb 36 registres (15/IV, 20/V, 1/VI), primer el 6 d'abril i darrer el 3 de juny; Pas

postnupcial, tan sols tres cites el 5, 22 i 25 de setembre.

Phylloscopus trochiloides

Ull de bou verdós. Mosquitero verdoso (ES)

(CR-SEO, 2013: PB 2/2 - 1/1; Balears 0/0 - 1/1)

Illa de l'Aire: Sant Lluís, Menorca, au de primer hivern, capturat per a anellament, anella 1Z29370, el 24 de setembre de 2013 (vegeu-ne foto 13) (Santiago Catchot, Juan José Carrera i Joan Florit Sans).

(Nord-est d'Europa i Àsia) (COPETE, *et al.* 2015). Primera cita per a Balears i tercera per a Espanya d'aquest ull de bou que està present des del Bàltic a Sibèria

Foto 13. Ull de bou verdós, *Phylloscopus trochiloides* (Greenish Warbler), Illa de l'Aire, Sant Lluís, Menorca, 24 de setembre de 2013. Foto: Joan Florit.

central i Afganistan. Els altres dos registres homologats, són també aus anellades: una a les illes Columbretes, Castelló el setembre de 1988 i l'altra a Catalunya el setembre de 2004.

Phylloscopus inornatus

Ull de bou de dues retxes. Mosquitero bilistado (ES)

(CR-SEO, 2012-13: PB 96/100 - 16/17; Balears 22/23 - 1/1)

Mallorca: Hotel Barceló, Cap de Formentor, Pollença, un exemplar fotografiat, l'1 d'octubre de 2012 (Stefan Cherrug).

(Nord i est de Sibèria i Àsia central). Espectacular col·lecció de cites, que demostren fins a quin punt ha canviat l'estatus, encara que sigui eventualment, aquesta espècie a Espanya, especialment a Canàries, on s'ha convertit aquests

darrers anys en un hivernant regular (GARCÍA VARGAS & SAGARDÍA, 2015). El CR-SEO considera provada la presència regular de l'espècie, i deixa de ser considerada rara a partir de l'1 de gener de 2016 (COPETE, *et al.* 2015). Cinquè registre per a Mallorca. Dates extremes a Balears, totes les cites són del pas postnupcial, de l'1 al 31 d'octubre, i tan sols un registre hivernal el 8 de desembre.

Phylloscopus collybita tristis

Ull de bou siberià. Mosquitero común siberiano (ES)

(CR-SEO, 2013: 7/7 - 8/8; Balears 1/1 - 1/1)

Mallorca: s'Albufera de Mallorca, Muro, un exemplar el 22 d'abril de 2013 (Maties Rebassa).

(Rússia des del riu Petxora cap a l'est al llarg de Sibèria, Nord de

Foto 14. Capsigrany d'esquena roja, *Lanius collurio* (Red-backed Shrike), urbanització la Victoria, Alcúdia, Mallorca, 16 de maig de 2015.
Foto: Martín Serra Comas.

Mongòlia i Kazakhstan fins al nord-oest de Xina). El CR-SEO homologa registres de la subespècie *tristis*, seguint el criteri d'acceptar les dades en les quals es pogué confirmar la veu (cant o reclam) i que l'observació de l'aucell permetés concloure que les característiques del plomatge no mostraven tons grocs a les parts inferiors, la cella, o tons verds evidents al dors i clatell (COPETE, *et al.* 2015). Segon registre per a s'Albufera de Mallorca, l'anterior va ser el 19 de març de 1992.

Ficedula albicollis

Menjamosques de collar. Papamoscas collarino (ES)
(CR-SEO, 2013: PB 51/52 - 8/9; Balears 31/33 - 1/1)

Mallorca: torrent de Sant Jordi, Pollença, un mascle, hi ha fotos, el

29 d'abril de 2013 (Pep Manchado; Maties Rebassa).

(Centre i est d'Europa, extrem occidental d'Àsia) (COPETE, *et al.* 2015). Dates extremes, tots els registres corresponen al pas prenupcial i són del 5 d'abril fins al 15 de maig.

Lanius collurio

Capsigrany d'esquena roja, capsigrany roig (ME). Alcaudón dorsirrojo (ES)

(CRB, 2015: 55/60 - 1/1)

Mallorca: urbanització la Victoria, Alcúdia, mascle el 16 i 19 de maig de 2015 (vegeu-ne foto 14) (Martín Serra, Maties Rebassa).

(Paleàrtic). Dates fenològiques d'aquest migrant, pas prenupcial amb 31 registres (2/IV, 27/V, 2/VI), primera dada el 27 d'abril, i

Foto 15. Hortolà negre, *Emberiza cia* (Rock Bunting), s'Evangélica, Andratx, Mallorca, 1 de novembre de 2015. Foto: Juan José Bazán.

darrera, el 3 de juny. Pas postnupcial amb 25 cites (4/VIII, 15/IX, 6/X), el primer és del 25 d'agost i el darrer, del 20 d'octubre.

Lanius meridionalis

(abans *Lanius excubitor meridionalis*)
Capsigrany reial ibèric (MA-FO), capsigrany reial (ME), capsigrany gris ibèric (EI). Alcaudón real (ES) (CRB, 2015: 1/1 - 1/1)

Eivissa: Caló de s'Illa, Sant Joan de Labritja, un exemplar fotografiat, el 24 de setembre de 2015 (Jordi Serapio) i l'1 d'octubre de 2015 (Oliver Martínez).

(Paleàrtic sud-occidental i central-Afrotropical septentrional). Primer registre homologat des que tornà a entrar a la llista de rareses

de Balears al 2015. L'anterior cita acceptada és del 21 de setembre 1996 a l'Albufereta, Pollença. Prèviament al comitè hi ha 38 cites sempre d'un exemplar, la fenologia entre els homologats i els publicats és: Prenupcial del 4 de març a l'1 de maig; Postnupcial-hivernada, del 5 de setembre a l'11 de febrer.

Pyrrhula pyrrhula

Pinsà borroner. Camachuelo común (ES)

(CRB, 2015: 0/0 - 1/2)

Mallorca: Menut, Escorca, dues femelles el 2 de febrer, i una femella el 13 de febrer de 2015 (Pere Vicens).

(Paleàrtic). Primera cita homologada per a Balears. Hi ha tres

Foto 16. Hortolà petit, *Emberiza pusilla* (Little Bunting), Parc Nacional de Cabrera, 12 d'octubre de 2013. Foto: Miguel Rouco.

cites prèvies al comitè, així el registre més antic és d'una femella observada durant diversos dies d'abril de 1938, a Mallorca per P. W. Munn (*in* BERNIS, 1958). A Menorca hi ha una observació de dos mascles i tres femelles vistes al barranc d'Algendar el 6 de gener de 1977 per J. Rita, G. Orfila (*in* MUNTANER, 1984). Més recent és la cita a la Mola, Formentera d'un mascle el 9 de novembre de 1988 per Sijpko Wijk (*in* LÓPEZ-JURADO, 1989).

Emberiza cia

Hortolà negre, sit negre (ME).
Escribano montesino (ES)
(CRB, 2015: 5/6 - 2/3)

Cabrera: un exemplar present del 23 al 25 d'octubre de 2015, hi ha foto (Josep Manchado, Juan Sagar-día, Miguel Rouco, José Portillo, Jus

Pérez, Nacho Castelao i Maties Rebassa).

Mallorca: s'Evangèlica, Andratx, dos exemplars l'1 de novembre de 2015, (vegeu-ne foto 15) (Juan José Bazán).

(Paleàrtic). Primer registre per a Cabrera. Hi ha catorze observacions prèvies al Comitè. Dades extremes: pas prenupcial, del 13 al 20 de març; pas postnupcial i hivernada, del 14 d'agost fins al 19 de gener.

Emberiza pusilla

Hortolà petit. Escribano pigmeo (ES)
(CR-SEO, 2013: PB 49/51 - 3/3; Balears 9/9 - 1/1)

Cabrera: Parc Nacional de Cabrera, el 12 d'octubre de 2013 (vegeu-ne foto 16) (Xurxo Piñeiro, Daniel

Foto 17. Gorrió italià, *Passer italiae* (Italian Sparrow), pla de l'Anzell, Vilafranca, Mallorca, 23 d'abril de 2012. Foto: Maties Rebassa.

López-Velasco, Juan Sagardía i Nacho Castela).

(Nord-est d'Europa, Rússia i Sibèria) (COPETE, *et al.* 2015). Sise-

na cita per a Cabrera. Dades extremes a Balears: totes són del pas postnupcial, de l'1 d'octubre al 30 de novembre.

ANNEX 1. Categoria D, espècies l'origen natural de les quals és incert.

Pica pica

Garsa. Urraca (ES)

(CRB, 2015: 3/3 - 2/2)

Mallorca: camí de Llenaire, Pollença, un exemplar l'11 d'abril de 2015 (Steve Nicoll).

Menorca: Platges de Fornells, es Mercadal, 1 exemplar a partir de principi de gener fins al 15 d'octubre de 2015, hi ha fotos, hi ha observacions fins al lloc de Tirant Nou. També s'ha de dir que se l'ha vist menjant de la mà de l'amo d'un restaurant (Javier Méndez, Gill

Nye, Joan Florit, Juan José Carerras, Marina Pons, *et al.*).

(Paleàrtic occidental). L'espècie és sedentària a la península i està absent a Balears, però com en altres ocasions sembla que indubtablement era deguda a un escapat almenys en una cita però no es pot descartar un origen natural en l'altra.

Passer italiae

Gorrió italià. Gorrión italiano (ES)

(CR-SEO, 2012: PB 0/0 - 1/1; Balears 0/0 - 1/1)

Mallorca: pla de l'Anzell, Vilafranca, un mascle, el 23 d'abril de 2012 (vegeu-ne foto 17) (Maties Rebassa). (Itàlia, Còrsega, Sicília i Creta). Primera cita homologada per a Espa-

nya. Probablement l'exemplar va arribar assistit per vaixell (COPETE, *et al.* 2015). Es va poder observar des del 6 de maig de 2011 fins al 23 d'abril de 2012, sempre al mateix lloc.

LLISTA DELS REGISTRES NO HOMOLOGATS

CRB:

Corvus corone, corb foraster, Corneja negra (ES). Albufereta, Pollença, Mallorca, un adult el 2 d'octubre de 2015 (observació molt breu, per a un aucell vist en vol únicament).

Emberiza citrinella, sit groc, Escribano cerillo (ES). Son Saura, es Mercadal, Menorca, exemplar fotografiat el 22 de febrer de 2015 (clarament és un emberícid, però no es poden descartar altres espècies amb les fotos aportades).

CR-SEO:

Buteo lagopus, aligot calçat, Ratonero calzado (ES). Pollença, Mallorca, un aucell el 24 de març de 2012

(descripció insuficient que no permet descartar *Buteo buteo* amb plomatge anòmal).

Catharus fuscescens, Zorzalito rojizo (ES). Mallorca, un exemplar el 18 de juliol de 2012 (descripció insuficient per a una espècie que és la primera per a Espanya).

Sturnella magna, Turpial oriental (ES). Parc Natural de l'Illa de sa Dragonera, Andratx, un exemplar el 7 d'agost de 2012 (la foto suggereix que l'aucell amb Seguretat no és l'espècie proposada, però no permet concloure amb Seguretat quina espècie es mostra, probablement un exemplar del gènere *Quiscalus* o fins i tot alguna espècie d'un altre gènere amb un bec deformat.

BIBLIOGRAFIA

- AERC TAC, 2003. *AERC TAC's Taxonomic Recommendations*. Online versió: www.aerc.be
- BERNIS, F.; DíEZ, P.M. y TATO, J. 1958. Guión de la avifauna balear. *Ardeola*, 4: 25-97.
- BORT, J. y BORT, J.L. (Coords.) 2009. *Anuario Ornitológico de Castellón 2007*. Vol. 5.
- COLL, D y ESCANDELL, A. 1987. Barnacla cariblanca in Noticiario Ornitológico. *Ardeola*, 24-2: 278.
- COPETE, J.L.; LORENZO, J.A.; AMENGUAL, E.; BIGAS, D.; FERNÁNDEZ, P.; LÓPEZ-VELASCO, D.; RODRÍGUEZ, G. y GARCÍA-TARRASÓN, M. 2005. Observaciones de aves raras en España, 2012 y 2014. *Ardeola*, 62 (2): 453-508.
- DE JUANA, E. 2006. *Aves raras de España: un catálogo de las especies de presentación ocasional*. Barcelona. Lynx Edicions.
- DE LEÓN, L., RODRÍGUEZ, B., MARTÍN, A., NOGALES, M., ALONSO, J. & IZQUIERDO, C. 2007. Status, distribution and diet of Eleonora's Falcon (*Falco eleonorae*) in the Canary Islands. *Journal of Raptor Research*, 41: 331-336.
- GARCÍA VARGAS, F.J. & SAGARDÍA, J. 2015. The Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* influx in Lanzarote

- (Canary Islands) during the autumn/Winter 2013-2014. *Macaronesian Birds*, 1: 54-65.
- LÓPEZ-JURADO, C. (Coord.) 1989. Cites ornitologiques. *AOB*, vol. 3: 42.
- MUNTANER, J. i CONGOST, J. 1984. *Avifauna de Menorca*. Treballs de Museu de Zoologia 1: 51. Barcelona.
- PATERSON, A.M. 1997. Las Aves Marinas de España y Portugal. Lynx Edicions. Barcelona.